

Goedewaagen's serviezen opnieuw bezien, 1900-2012 Expositie 7 jan – 29 apr 2012

Als fabrikant van Goudse stenen pijpen werd Goedewaagen in het begin van de 20^e eeuw een wereldmerk. Bij de gratie van de miljoenenomzet aan pijpen kon de fabriek in 1923 ook de Amsterdamse Plaatel- en Tegelbakkerij De Distel aankopen. En dat weer werd de grondslag voor een unieke productie aan zeer experimentele tegeltableaus van het koppel Carel Adolph Lion Cachet en Willem Hendrik van Norden. Dankzij diezelfde pijpen was Goedewaagen tijdens de crisisjaren niet het lot beschoren van haar zoveel grotere concurrent, de Plaatelbakkerij Zuid-Holland. Moest de PZH in juli 1932 al haar schilders ontslaan, Goedewaagen kon – omdat ook in de meest sombere, economische jaren iedereen bleef roken – schilders en vormgevers van de concurrenten aantrekken. Sterker nog, de doorlopende winsten met de pijpen legden eveneens de grondslag voor de opkomst van Goedewaagen als serviezenfabriek. In het Interbellum verzorgden naast de eigen personeelsleden Jan van Breukelen en Willem van Norden ook free-lancers als Bert Nienhuis, Otto van Tussenbroek, Jaap Gidding, Cornelis Kikkert en Lambertus de Boer elk een of meer ontwerpen. Echt revolutionair ging het daarbij niet toe. Huisontwerper Jan van Breukelen, van 1918 tot 1959 in dienst, citeerde wel eens een futuristisch aspect in de vorm van een dynamisch gestileerde knop of een neo-geometrische blokjes-decoratie, teneur bleef dat de basisvormen een vertrouwde, ronde en soms zelfs 'gezellige' vorm uitstraalden. Een frappant voorbeeld van dat huiselijke imago is het 120-servies van Van Breukelen dat hernummerd als het 700-servies een klassieker werd (foto 1). Illustratief voor de duurdere serviezen van Van Norden (het carduus-servies, foto 2) of het op de Wereldtentoonstelling van 1937 bekroonde 'Tiara'-servies van Bert Nienhuis (foto 3) is dat primair voor verfijnde details gekozen werd. Een daadwerkelijk marktsucces werd pas het strak gelijnde thee- en koffieservies M1175 van Lambertus de Boer van circa 1937.. Technische problemen met de op 1020 graden celcius gestookte kalkaardewerkscherf in 1952-1953 leidden tot de introductie in 1953 van een hoogwaardige veldspaatsherf, die op 1180 graden celcius gestookt werd. Goedewaagen-serviesgoed werd zo vaatwasmachine bestendig en de nieuwe eetserviezen werden later ook als ovenvast gelanceerd. Deze innovatie viel samen met de aanstelling in 1952 van Zweitse Landsheer als nieuwe vormgever. Landsheer bracht tot eind 1959 een reeks nieuwe serviezen op zijn naam. Met het strak gestileerde servies Maestro brak Goedewaagen in 1955 door op de Meubelbeurs in Milaan. In 1960-64 waagde Goedewaagen zich aan een kortstondig porselein-avontuur met haar nieuwe Bone China-serviezen. Na het vertrek van Zweitse Landsheer stilerde modelleur Piet van Reeden diens Athene-servies tot een Bone China-versie (zie foto 4). In 1963 werd in het Drentse Nieuw Buinen een fabriekspand aangekocht voor onder meer de serviezenproductie. De fabriek draaide tot 1980 serviezen als massawaar. Pas na 1990 was weer sprake van verrassende, nieuwe ontwerpen zoals het soepservies van Simon de Boer uit 1993 (zie foto 5), de speelse decors van de Dutch Decorators uit 1997 en Sander Alblas uit 2000. Echte innovatie in de vormgeving investeerden vanaf 2002 Floris Meydam en Robert Bronwasser. Deze tentoonstelling is gemaakt samen met de verzamelaarsters Bettie Meines en Ellen Westenberg.

Keramisch Museum Goedewaagen
Glaslaan 29, 9521 GG Nieuw Buinen
Tel. 0599616090

www.keramischmuseumgoedewaagen.nl
mail@keramischmuseumgoedewaagen.nl
Open: ma-vr 10-16 uur, za-zo 13-17 uur
Entree: Euro 5